

FEJFÁJÁSOK KORSZERŰ TERÁPIÁJA

Dr. Nagy Ferenc, PhD

Pécsi Tudományegyetem

Neurológiai Klinika

2008

TERÁPIA SAROKKÖVEI

- Diagnózis
- Abortív terápia
- Profilaktikus terápia
- Szimptómás terápia
- Evidencia ???(NNT,NNH)

TERÁPIÁS CÉL

- Gyors és hatékony terápia a fájdalom kezdetén a nociceptív rendszer facilitációjának és a centrális szenzitizáció megelőzése érdekében
- Epizódikus fejfájás könnyen krónikussá válhat, ennek számos rizikófaktora ismert:
 - Női nem
 - Stressz az életvitelben
 - Alváshiány
 - Elhízás (obezitás)
 - Kevés folyadékbevitel (dehidráció)
 - Rendszertelen táplálkozás, éhezés (hipoglikémia)
 - Analgetikumok, koffein és nikotin túlzott használata

FELNŐTTKORI MIGRÉN

- Profilaktikus terápia (>4-6 roham/hónap, súlyos aura)
 - Béta-receptor blokkolók, pl. Propranolol 2-3x20-40 mg/nap, Metoprolol 2x10-50 mg/nap
 - Valproát sav (Ca-csatorna blokk, GABA szint emelés) 600-1200 mg/nap
 - Flunarizine (Ca-csatorna antagonistá) 10 mg/nap
 - Lisinopril (ACE inhibítor) 5-20 mg/nap
 - Candesartan
- Topiramate (Na és Ca-csatorna blokk, GABA szint emelés)
2x50-100 mg/nap
- Lamotrigine (Na és Ca-csatorna blokk, GABA szint emelés, glutamate felszabadulás gátlása)
2x50 mg/nap
- Gabapentin (Ca-csatorna blokk, GABA szint emelés) 2x300 mg/nap

FELNŐTTKORI MIGRÉN

- Profilaxis terápiás rezisztencia esetén
 - Topiramate 2x50-100 mg/nap
 - Zonisamide (Na és Ca-csatorna blokk) 50-400 mg/nap
 - Memantine (NMDA antagonist, glutamate excitáció csökkentése) 10-20 mg/nap

FELNŐTTKORI MIGRÉN

- Depresszióval társult esetek profilaktikus terápiája
 - Amitriptylin (szerotonerg, noradrenerg, antikolinerg és szedatív hatás) 25-150 mg/nap
 - Venlafaxine (szerotonerg és noradrenerg hatás) 75-50 mg/nap
 - Fluoxetin 20-40 mg/nap, Paroxetine 20-40 mg/nap, Sertraline 50-100 mg/nap (szerotonerg hatás)
 - Buspiron (5-HT_{1A} agonista) 2x5 mg/nap (szorongás esetén)

FELNŐTTKORI MIGRÉN

- Egyéb profilaktikus terápiája
 - Magnézium (Mg depléció esetén, különösen fotoszenzitív fejfájásokban) 500-3000 mg/nap
 - Riboflavin (neuronális energia produkciót javítja) 25-400 mg/nap
 - Koenzim Q10 (mitokondriális energia metabolizmus) 3x100 mg/nap

FELNŐTTKORI MIGRÉN

■ Per os rohamterápia

- Közöséges analgetikum (pl. 500-1000 mg Paracetamol)
- NSAID, pl. Ibuprofen (Advil), Naproxen 550-1100 mg/nap, Diclofenac 50-150 mg
- Acetylsalicylsav 500-1800 mg
- Antiemetikum (Domperidone 10 mg, Metoclopramide 10 mg)
- Triptánok (5-HT_{1B/1D} receptor antagonisták): Almotriptan 12.5 mg, Eletriptan 40 mg, Frovatriptan 2.5 mg, Naratriptan 2.5 mg, Rizatriptan 5-10 mg, Sumatriptan 50-100 mg, Zolmitriptan 2.5 mg
- Kombinált terápia: pl. NSAID+ paracetamol+antiemetikum, triptan+NSAID+antiemetikum
- Várható terápia: CGRP-antagonista (neurogén vazodilatáció gátlása)

FELNŐTTKORI MIGRÉN

- Rohamterápia hányás esetén
 - Sumatriptan 6 mg sc.
 - Sumatriptan 20 mg orrspray
 - Zolmitriptan 2.5 mg orrspray
 - Rizatriptan 10 mg rapidisc (ostya)
 - Analgetikus kúp (pl. 500 mg Aminophenazonum, 10 mg Indomethacinum, 25 mg Promethazinum)
 - Kombinált iv. terápia (pl. 1-2 gr. Metamizolum+1 mg Clonazepam+10 mg Metoclopramidium)

GYERMEKKORI MIGRÉN

■ Profilaktikus

- Flunarizine 5-10 mg/nap
- (Cyproheptadine 4-12 mg)
- (Amitriptyline maximum 1 mg/tskg)
- (Valproát sav 15-45 mg/tskg 7 év felett)
- (Topiramate 2-3 mg/tskg 6 év felett)

■ Roham

- Paracetamol 15 mg/tskg
- Ibuprofen 10 mg/tskg
- Sumatriptan* nasal spray 5-20 mg, tabl. 25-100 mg
- Zolmitriptan* 2.5 mg
- Rizatriptan* 5 mg
- Hányás esetén kúp pl. Aminophenazon 50-100 mg + Phenobarbital 10-20 mg
- Rehidráció folyadék

* Gyermekkorban triptan csak 12 év felett adható

MENSTRUÁCIÓS MIGRÉN

■ Profilaktikus

- Általában nem szükséges
- Ösztrogén pótlás a 22-28 nap között
- Frovatriptan 2x2.5 mg
- Naratriptan 2x2.5 mg
- Zolmitriptan 2-3x2.5 mg
(2 nappal a menses előtt, összesen 7 napig)

■ Roham

- NSAID, pl. Naproxen 550-1100 mg/nap, Diclofenac 50-150 mg
- Triptánok (lehetőség szerint hosszabb felezési idejű pl. Naratriptan 2.5 mg, Frovatriptan 2.5 mg)
- Magnézium 500-3000 mg/nap

MIGRÉN TERHESSÉG ALATT

■ Profilaktikus

- Általában nem szükséges
- Béta-receptor blokkolók,
pl. Propranolol 2-3x20-40
mg/nap, Metoprolol
2x10-50 mg/nap

■ Roham

- Első trimeszterben nem ajánlott
- Metamizole sodium 500 mg
- Paracetamol 400-1000 mg
- (Sumatriptan 50-100 mg)

MIGRÉNHEZ TÁRSULT VERTIGO

- Rutin migrén és szédülés terápia
- Preventív céllal flunarizine (1x10 mg) és betahistine (3x8-24 mg) adható

TENZIÓS FEJFÁJÁS

■ Profilaktikus

- Antidepresszánsok (TC)
- Életviteli változtatások, pszichoterápia
- Relaxációs tréning, biofeedback, stressz kezelés
- Fizioterápia, testmozgás
- Akupunktúra (endorphin, encephalin és serotonin szint emelkedik)
- NSAID és izomlazító készítmények
- Botulinum toxin A

■ Roham

- Gyógyszer bevételi önkontroll
- NSAID készítmények
- Triptánok

TENZIÓS FEJFÁJÁS TERHESSÉG ALATT

- Lehetőség szerint ne kapjon kezelést, főként az első trimeszterben
- Ha szükséges SSRI készítmények szedése javasolható preventív céllal
- Felerősödő fejfájás esetén paracetamol (400-500 mg) metamizol (500 mg) és

FEJFÁJÁS ÉS LAKTÁCIÓ

- Migrén visszatérhet a szülést követően
- Posztpartum depresszióhoz fejfájás társulhat
- Laktáció alatt minden fájdalmat csökkentő készítmény szedése kontraindikált
- Gyógyszerbevitel a laktáció ideiglenes vagy végleges felfüggesztése mellett lehetséges

TRIGEMINO-AUTONÓM FEJFÁJÁSOK TERÁPIÁJA

- Cluster fejfájás
 - Verapamil 120-240 mg/nap
 - Lithium carbonate 500-1400 mg/nap
 - Methylprednisolone 0.5-1 mg/tskg/nap
 - Sumatriptan 6 mg sc./roham
 - Oxigen
 - Ggl. Gasseri és sphenopalatina lokál anesztézia
 - Poszterior hipotalamusz "deep brain stimulation"
- Paroxizmális hemicrania
 - Indometacin 50-150 mg/nap
- SUNCT szindróma
 - Lamotrigine 100-200 mg/nap

SZEKUNDER FEJFÁJÁSOK TERÁPIÁJA

- Gyógyszerek túlzott használatához köthető fejfájás
 - 7-10 napos kezelés per os vagy iv., analgetikum stop, hidrálás, metoclopramide 10-30 mg/nap, clonazepam 1-2 mg/nap, valproat 600-1200 mg/nap, dexamethasone v. methylprednisolon 40-100 mg/nap iv., nem tolerálható fájdalom esetén NSAID alkalmilag
- Exogén hormonok, gyógyszerek indukálta fejfájás
 - Készítmény felfüggesztése, 3 hónapon belül eldönthető a fájdalom és a készítmény kapcsolata
- Alvási apnoe fejfájás
 - Testsúlycsökkentés, hypertonia kezelése, CPAP készülék

SZEKUNDER FEJFÁJÁSOK TERÁPIÁJA

- Cervicogén fejfájás
 - NSAID, amitriptylin 12.5-50 mg/nap, n. occipitalis major és minor blokádn, botulinum toxin A, fizioterápia, sebészii beavatkozások: occipitális ideg stimuláció, rádiófrekvenciás termokoaguláció
- Trigemínus neuralgia
 - Gyógyszeresen: carbamazepine 400-1800 mg/nap, oxcarbazepine 600-2400 mg/nap, lamotrigine 100-200 mg/nap, baclofen 20-60 mg/nap, amitriptyline 50-75 mg/nap, Gabapentin 120-3600mg/nap
 - Műtétileg: Gasser dúc infiltráció, rádiófrekvenciás termokoaguláció, mikrovaszkuláris dekompresszió, sztereotaxiás sugársebészet (gamma kés, root entry zone)

KONKLÚZIÓ

- Diagnózis nélkül nincs megfelelő terápia
- Fejfájások többsége kezelhető, de nem gyógyítható
- Beteg felvilágosítása
- Fájdalom terápia „management” megtanítása a betegeknek (milyen típusú fejfájásra mikor és mit vegyen be a beteg, mono- vagy politerápia)